

**RETROSPEKTIVNÍ
KONVERZE
KATALOGŮ**

II
NÁRODNÍ KNIHOVNA
&
ČESKÁ REPUBLIKA

Současný stav

Pro retrospektivní konverzi lístkových katalogů a tištěných bibliografií vyvinula česká firma Comdat na podkladě analýz a funkčního zadání pracovníků NK ČR speciální technologii RETROKON (podrobný popis je uveden dále), která je velmi moderní, založená na aplikaci technologie OCR/ICR a špičkovém technickém i programovém vybavení. Díky své modernosti, komplexnosti a zároveň modulárnosti (možnosti stovebnicové aplikace jednotlivých modulů) a možnosti snadných, finančně dostupných modifikací obecného “jádra” představuje dnes technologie RETROKON bez nadsázky světovou špičku.

Svědčí o tom nejen pochvalné zahraniční reference a časté zahraniční návštěvy, které přijíždějí do NK právě kvůli retrospektivní konverzi, ale i zájem pořadatelů mezinárodních konferencí a seminářů o referát o technologii RETROKON. Pracovníci NK jsou zváni k vedení workshopů a přednesení zásadních referátů o retrospektivní konverzi na akcích, jakými jsou IFLA, ELAG, konference RLP-OSI, konference pořádaná Mellonovou nadací apod. Technologie RETROKON byla aplikována v řadě českých knihoven, s menšími modifikacemi ji převzali i v zahraničí (Slovinsko, Rusko), další země o jejím převzetí uvažují.

Předmětem mezinárodního zájmu je i koordinace retrospektivní konverze v ČR, zejména pak spolupráce Národní knihovny ČR, Moravské zemské knihovny v Brně a všech státních vědeckých knihoven na retrospektivní konverzi české knižní produkce 20. století, která tvoří podstatnou část fondů většiny českých knihoven. Trvalým problémem je nedostatek finančních prostředků na provozní zajištění retrospektivní konverze. Retrospektivní konverze katalogů českých knihoven postupuje velmi pomalu a většina katalogů a tím i fondů tak zůstává uzavřena. V rovině technologicko-organizační jsme v oblasti retrospektivní konverze pro ostatní svět příkladem. V rovině provozní za ním zaostáváme o 10 let.

Historie

- **Mikrofišové verze katalogů - 1991-2**
- **OCLC, SAZTEC - 1992**
- **Vodní stavby Tábor - 1992-4**
- **OCLC, SAZTEC - 1994**
- **Mellon & Comdat - experimenty - 1994-5**
- **Parlament, Ministerstvo kultury, granty, projekty:1996-**
- **OCLC - 1998 (nerealizováno)**
- **Národní program RETROKON - 1999**

Mikrofišové verze katalogů

- **Katalog hudebního oddělení** - mikrofišová verze dokončena 1992 (znovu naskenován 1997)
- **Generální katalog Slovanské knihovny** - mikrofišová verze dokončena 1992 (znovu naskenován 1997)
- **Generální katalog UKF** - plány, počátek 90. let, nerealizovány (pro NK příliš nákladné, OLMS Verlag + Mikroform Austria - plán na pokrytí nákladů z prodeje mikrofišové verze, malý zájem)

OCLC, SAZTEC - 1991

- **OCLC** - málo hitů v bázi OCLC è vysoká cena (nutno vše zaplatit, NK nemohla nabídnout protihodnotou vlastní záznamy), odlišný formát, odlišná katalogizační pravidla, odlišná záhlaví - jmenná i věcná, náročné úpravy získaných záznamů
- **SAZTEC** - vysoká cena, nedostatek zkušeností s formátem UNIMARC a českou diakritikou, nutnost dodatečné úpravy záznamů

Vodní stavby Tábor - 1992-1994

- **???**Nízká???
- **Nízká kvalita (určitý limit, nikdy nenastalo očekávané zlepšení)**
- **Velké množství přípravných a dokončovacích prací na straně NK, permanentní zatížení pracovníků NK**
- **Části živého katalogu dlouho mimo provoz**
- **Celou dávku konvertovanou ve VS bude třeba opravit**

OCLC, SAZTEC - 1994

- **OCLC** - málo hitů v bázi OCLC è vysoká cena (NK může nabídnout jako protihodnotu vlastní záznamy), shodný formát (konverze), shodná katalogizační pravidla, podobná záhlaví - jmenná i věcná, stále náročné úpravy získaných záznamů
- **SAZTEC** - vysoká cena, nedostatek zkušeností s českou diakritikou, nutnost dodatečné úpravy záznamů

Anglické knihy - OCLC (1998)

- **Úzká kooperace - ČNB ve WorldCat (souběžná i retro), kredit**
- **Hotová konverze do UNIMARCu - běžné stahování záznamů zahraniční produkce**
- **AACR2R a LCSH**
- **Projekt - Anglické knihy vydané před r. 1970 (není MDT a předmětová hesla), nerealizováno - cena 3x vyšší než u záznamů převedených v NK (3\$ x 1\$/záznam)**

Mellon & Comdat experimenty - 1994-5

- **Andrew W. Mellon Foundation - špičkové technické vybavení, ale ne lidské zdroje**
- **Comdat - schopnost a ochota vyvinout speciální technologii pro retrospektivní konverzi, která maximálně využije špičkové technické vybavení a ušetří lidské zdroje**
- **Národní knihovna - zkušenosti, obrovské katalogy, šance získat špičkové technické vybavení, absence prostředků na lidské zdroje**

Technologie
RETROKON

I.

**Katalog.
lístek**

Skenování, archivace
Artif

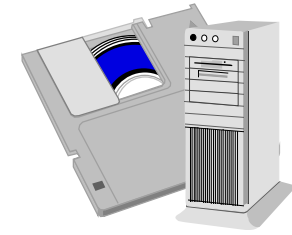
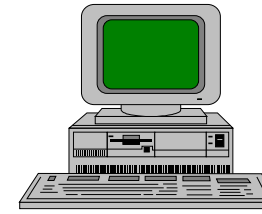
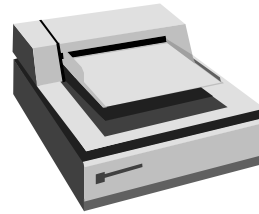

Schéma technologie

RE

Přístup k „obrázkům“
Katif

Ruční přepis
Textif

OCR

II.

III.

UNIMARC

Strukturování
ProTag

Program ProTag

Comdat ProTag 1.0 [C:\SWCOMDAT\PROTAG\TEXT1.TXT]

Soubor Editace Písmo Záznam Informace

CHARVÁT, Josef : Život, adaptace a stress v i z 10
VI. DĚJINY
DĚJINY 908.437.2 Brno + 943.72 Brno"/1849"(082)
D ě j i n y města Brna. 1. [díl]. Naps. kol. za red. Jaroslava Dřímala a Václava Peši.
Úv. slovo: Oldřich Vaverka. 1. vyd. Brno, Blok, t.Tisk 1
1969. Bo. 290, [3] s. 3 barev. fot. příl. [119] s. fot. příl. 7 pl. Váz. 40 Kčs. - Vyd. Nár. výbor města Brna.

D ě j i n y města Brna. 1. [díl]. Naps. kol. za red. Jaroslava Dřímala a Václava Peši.

200	1	\$aV. FILOSOFIE.\$eSPOLEČENSKOPOLITICKÉ	a c d e f g h i
205		\$aSPOLEČENSKOPOLITICKÉ\$bSPOLEČENSKOPOLITICKÉ	a b f g
210		\$dTEORIE\$gTEORIE	a c d e f g h
215		\$cTEORIE	a c d e
225	*	\$h+ 943.72 Brno"/1849"(082)	a d e f h i v x
300		\$aTEORIE	a
410	0	TEORIE	
620		\$dTEORIE	d
700	1	\$aCHARVÁT, Josef	a b c d f g 4
701	1	\$a: Život, adaptace a stress	a b c d f g 4
702	1	\$av i z 10\$dVI. DĚJINY	a b c d f g 4
928		\$aVI. DĚJINY	a
962		\$aDĚJINY	a
964		\$a908.437.2	a
972		\$aBrno	a
999	02	\$dCHARVÁT, Josef	

51%

Ins OFF Caps Lock OFF

2 roky čekání

- **existence špičkové technologie**
- **mezinárodní ohlas**
- **pouze experimenty, chybí prostředky na zaplacení technologie a její praktické využití**

1996- Ministerstvo kultury, Parlament: dotace, granty - realizace projektů

- **1996-7: Ministerstvo kultury ČR -
účelová dotace NK pro skenování +
zpřístupnění katalogů v “obrazové”
podobě, skenování - až 20.000 lístků/den:**

fáze 1 (1997) SW KATALOG:

**zpřístupnění katalogů v NK (všem místním
uživatelům)**

Skříň 33: Schaef-Schulz H

Jiná skříň

Přepnout
zobrazení

Schaef-Schali

Schalk-Schaue

Schauf-Scheid

Scheie-Schenkd

Schenke-Schez

Schf-Schiller H

Schiller J

Schiller K-Schlef

Schleg-Schloe

Schlof-Schmid F

Schmid G-Schmidt
G

Schmidt
H-Schmidt Š

Schmidt T-Schmn

Schmo-Schneider

Schneider-Schoee

Schoef-Schoeo

Schoep-Schoq

Schor-Schreh

Schrei-Schriften G

Schriften
H-Schriften

Schriftens-Schrot

Schrou-Schuep

Schuer-Schulteh

Schultei-Schulz H

SysNo: 87

Číslo karty: 476

Popis:

Typ karty: Jedna karta Celkem záznamů:

1345

Abhandlungen, Historische

Historische abhandlungen herausgegeben von Dr. Emil Ebering.

Berlin, Emil Ebering

*Heft 6. Gnauk, A.: Die Bedeutung des Marius in Cato
anvis f. Cicero. 1936. 22 E 2967*

ABH - 165

Listovat vzad

Listovat vpřed

Fáze 2 (1998) SW KATIF

internet

**zpřístupnění místním i
vzdáleným uživatelům**

<http://katif.nkp.cz>

Skříň: Elu-Fini - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazit Přejít Oblíbené Nápořádá

Zpět Vpřed Zastavit Obnovit Domů Hledat Oblíbené Historie Kanály Obrazovka Pošta Písma

Adresa <http://katif.nkp.cz/s2.asp?chid=10&q=Elu-Fini&L=Cz&pt=010GK1>

Výběr katalogu
Seznam skříní

Aktuální katalog: Generální katalog I

Seznam zásuvek

 Elu-Encx	 Ency-Engelg	 Engelh-Engll
 Englm-Epik	 Epil-Eraš	 Erat-Erer
 Eres-Ernk	 Ernl-Eschenq	 Eschenr-Estk
 Estl-Euld	 Eule-Euz	 Ev-Exaq
 Exar-Ež	 F-Facg	 Fach-Fali
 Falk-Farir	 Faris-Fauss	 Faust-Fehq
 Fehr-Feliw	 Felix-Ferf	 Ferg-Fess
 Fest-Feud	 Feue-Fickeq	 Ficker-Filel
 Filem-Fini		

Zóna sítě Internet

Start Elektronické informační zd... Skříň: Elu-Fini - Micr...

Cz 16:34

Oskenované katalogy přístupné na internetu (RETROKON - fáze I)

- **Generální katalog UKF I**
- **Generální katalog UKF II**
- **Generální katalog UKF III**
- **Generální katalog Slovanské knihovny**
- **Bibliografie 19. století**
- **Katalog hudebních tisků**
- **Katalog knihovnické literatury**
- **Slovanská knihovna - katalog bývalého ruského zahraničního archivu**

Generální katalog UKF I

Počet oskenovaných stran (lístků) 1.871.306

Katalog zachycuje veškerou literaturu z knihovního fondu Národní knihovny ČR vydanou od r. 1501 do roku 1950 včetně, s výjimkou rukopisů, prvotisků, drobných tisků, grafiky a historických map. K těmto dokumentům jsou v Oddělení rukopisů a starých tisků k dispozici speciální tištěné katalogy a inventáře.

Řazení se provádělo podle pruské instrukce a i nadále se v něm pokračuje. Hlavní zásadou je substantivní řazení záhlaví (podle prvního podstatného jména) a vnitřní abecední řazení překladů za originály. S převodem katalogu do ALEPHu se v nejbližších letech z finančních důvodů nepočítá.

Generální katalog UKF II

Počet oskenovaných stran (lístků) 1.515.278

Obsahuje publikace vydané od r. 1951 do r. 1995 a to jak českou, tak i zahraniční produkci ve fondu UKF (univerzální knihovní fond). Nové přírůstky vydané po r. 1995 jsou pouze v online katalogu (systém ALEPH). Řazení je abecední podle běžných zásad pro řazení katalogizačních lístků. Menší část katalogu byla v rámci retrospektivní konverze zpřístupněná v online katalogu v systému ALEPH. Celý katalog bude převeden do ALEPHu během tří až sedmi let (závisí na dostupných finančních prostředcích).

Generální katalog UKF III

Počet oskenovaných stran (lístků) 144.303

Služební katalog pro dílové a periodické dokumenty ve fondu UKF (univerzální knihovní fond) vydávané do r. 1995. Zahrnuje údaje o jednotlivých svazcích či periodických číslech daného titulu z katalogů GK I a GK II. Katalog je v podstatě uzavřený, protože jednotlivé svazky či čísla se dopisují jen výjimečně. Řazení je substantivní (podle prvního podstatného jména).

Generální katalog Slovanské knihovny

Počet oskenovaných stran (lístků) 647.061

Obsahuje záznamy dokumentů odborné převážně zahraniční slavistické literatury z oblasti společenských věd (zejména filologie, historie, sociologie, etnografie, politologie, historie umění a kultury) ve všech evropských jazycích a záznamy vybrané původní literární tvorby slovanských národů. Je řazen abecedně, zvláštní pozornost je třeba věnovat ruským příjmením, kde ve dvojici křestního jména a jména po otci je řadícím kritériem jméno po otci (Viktor Pavlovič, Vadim Petrovič, Vladimír Petrovič). Katalog začal být budován v r. 1925, obsahuje záznamy dokumentů z časového období 16.-20. stol. Od roku 1997 jsou záznamy v OPAC (systém ALEPH).

Bibliografie 19. století

Počet oskenovaných stran (lístku) 97.161

Souborný katalog národní retrospektivní bibliografie 19. stol. zachycuje jazykově české tisky bez územního omezení z let 1801-1900 z pražských i mimopražských knihoven s vyznačením místa jejich výskytu. Registruje i drobné tisky (almanachy, kalendáře, výroční zprávy, koncertní a divadelní programy), neobsahuje noviny a časopisy z tohoto období. Řazen je abecedně, u anonymních děl podle řídicího podstatného jména. Záznamy nejsou přístupné prostřednictvím OPAC (systém ALEPH).

Katalog hudebních tisků

Počet oskenovaných stran (lístků) 93.859

Obsahuje záznamy hudebních tisků (hudebniny-notový materiál) z konce 18. stol., 19. stol. a zejména 20. stol. Je řazen abecedně podle jmen autorů hudby (skladatelů), názvové řazení je použito pro souborná vydání a sborníky. Od února 1998 jsou záznamy v ALEPHu.

Katalog knihovnické literatury

Počet oskenovaných stran (lístků) 11.910

Generální katalog odboru knihovnictví obsahuje odbornou knihovnickou literaturu od r. cca 1890 do r. 1989. Je řazen abecedně. Katalog není oskenován v úplnosti, chybí zde záznamy vyřazené z retrospektivní konverze (duplikáty záznamů v OPAC). Záznamy zahraniční literatury do konce roku 1998 budou zpřístupněny v Alephu. Po r. 1989 pokračuje katalog v ISISu a přístupný je jako báze SPOJ v síti Novel - připravuje se konverze do ALEPHu.

Slovanská knihovna - katalog bývalého ruského zahraničního archivu

Počet oskenovaných stran (lístků) je 39 787.

Obsahuje záznamy dokumentů spojených s historií ruských společenských a revolučních hnutí, 1. světové války, ruské revoluce a občanské války, zpráv o činnosti ruských politických stran a spolků a o životě ruské emigrace v zahraničí. Záznamy jsou psané ručně a řazené abecedně v několika řadách podle jazyka publikací. První, největší část tvoří záznamy publikací v ruštině, které jsou psané azbukou a řazené podle ruské abecedy. V šesti samostatných abecedních řadách následují záznamy psané latinkou k publikacím: českým - anglickým - italským, rumunským, lotyšským aj. - polským, bulharským, srbským - francouzským - německým. Katalog byl budován po dobu existence archivu v Praze, tj. 1923-1945, po r. 1945 přešel knižní fond archivu s katalogem do Slovanské knihovny.

**1997-
granty **VaV** a **RISK****

- **VaV - víceleté projekty (především Zpřístupnění české knižní produkce 20. století....)**
- **RISK - jednoleté projekty (především retrospektivní konverze generálního katalogu UKF), problém kontinuity**

Projekty NK

*(všude použita technologie RETROKON
v plném rozsahu)*

- **Katalog studijního fondu**
- **Zpřístupnění české knižní produkce 20. století...**
- **Zpřístupnění katalogů velkých českých knihoven**
- **Generální katalog UKF**
- **Národní autority**

Katalog studijního fondu

Realizace: 1996,7 (účelová dotace MK, projekt VaV)

Stav: dokončen

Charakteristika projektu:

První (pilotní) projekt - vývoj a testování technologie RETROKON. Katalog studijního fondu zachycuje část fondu NK, která je půjčována absenčně - především studentům. Jde o nejvíce využívaný fond i katalog NK. Protože se jedná převážně o českou produkci, část (od roku 1983) již byla k dispozici v databázové podobě a zbývalo převést ca 40.000 záznamů, což byl pro pilotní projekt vhodný rozsah. Výhodou pro začátek byla i jednoduchá struktura záznamů. Na převodu katalogu do databázové podoby ve formátu UNIMARC se podíleli studenti.

Zpřístupnění české knižní produkce 20. století...

Realizace: 1997-2000 (projekt VaV)

Stav: v závěrečné fázi, bude dokončen v roce 2000

Charakteristika projektu:

Cílem projektu „Zpřístupnění záznamů české knižní produkce 20. století prostřednictvím internetu a CD-ROM“ je modifikace technologie RETROKON pro převod rozsáhlých bibliografických záznamů a paralelní nasazení ve více institucích, převod záznamů české knižní produkce 20. století dodané formou povinného výtisku do NK do formátu UNIMARC a jejich široké zpřístupnění prostřednictvím internetu a CD-ROM. Hlavním zdrojem je tištěný Bibliografický katalog (vycházel od roku 1922), pro počátek století byly doplněny další zdroje.

Jedná se o téměř půl miliónu kvalitních bibliografických záznamů, které jsou vybaveny řadou jmenných i věcných selekčních údajů, velké procento záznamů je opatřeno anotacemi.

Jde o kooperativní projekt, jehož se pod vedením NK účastní dalších devět velkých českých knihoven: Moravská zemská knihovna v Brně a všechny státní vědecké knihovny. Projekt má mimořádný národní i mezinárodní význam. Z hlediska mezinárodní spolupráce jde o zásadní přínos pro projekty UBCIM a UAP, výsledek projektu je přístupný v největším světovém souborném katalogu WorldCat. Národní význam projektu spočívá nejen v zachycení, zmapování a zpřístupnění podstatné části české knižní produkce 20. století, ale i v možnosti racionalizovat retrospektivní konverzi katalogů českých knihoven, kde tvoří právě česká knižní produkce podstatnou část fondů.

V současné době bylo převedeno ca 300.000 záznamů a byla dosažena hranice roku 1928.

Zpřístupnění fondů velkých českých knihoven

Realizace: 2000-2004 (projekt VaV)

Stav: zahájeno

Charakteristika projektu:

Prvním cílem tří úzce souvisejících projektů Národní knihovny České republiky (NK), Moravské zemské knihovny v Brně (MZK) a Státní vědecké knihovny v Olomouci (SVKOL) je široké zpřístupnění fondů těchto velkých českých knihoven prostřednictvím retrospektivní konverze jejich katalogů založené na jednotné technologii, účinné spolupráci a sdílení technického vybavení, finančních a lidských zdrojů i získaných zkušeností. Efektivní řízení a optimalizaci průběhu retrospektivní konverze ve všech třech knihovnách zaručí komplexní informační systém, na jehož vývoji a testování se budou NK, MZK a SVKOL v rámci předkládaného projektu podílet.

Druhým cílem je doplnění projektu “Zpřístupnění záznamů české knižní produkce 20. století prostřednictvím internetu a CD-ROM” (kooperativní projekt VaV s účastí NK, MZK a všech SVK, jehož cílem je retrospektivní konverze Bibliografického katalogu) o záznamy, české knižní produkce, které nebyly zahrnuty do Bibliografického katalogu (nebyly dodány do NK formou povinného výtisku nebo byly dodány pozdě), ale jsou obsaženy v katalozích NK, MZK a SVK.

Třetím cílem je koordinace retrospektivní konverze zahraničních dokumentů v návaznosti na míru využití těchto fondů v jednotlivých knihovnách, vývoj a otestování nástroje pro “vypletí” fondů, které je základní podmínkou efektivní retrospektivní konverze.

Informační systém pro RETROKON

Evidence Bibliografie

Ročník: 1947 Záznamů: 4745

Císlo	Rocník
1	1947
2	1947
3	1947
4	1947
5	1947
6	1947
7	1947
8	1947
9	1947
10	1947
11	1947
12	1947
13	1947
14	1947
15	1947
16	1947
17	1947
18	1947
19	1947
20	1947
21	1947
22	1947
23	1947
24	1947

Operace s tabulkou

Zobrazení

- Zobrazit ročník / rozsah záznamů
- Zobrazit záznamy podle pracovníka
- Zobrazit informace o záznamu
- Přejít na záznam
- Statistika
- Graf

Modifikace

- Vložit jeden záznam
- Vložit rozsah záznamů
- Editovat aktuální záznam
- Editovat rozsah záznamů
- Smazat
- Import známek

Statistika

Editace [X]

Seznam položek

Číslo: 6

Ročník: 1947

Pracovník pro přepis: Simpson Homer ...

Datum přepisu (RRRRMMDD): 19980331

Záloha přepisu: 0

Pracovník pro strukturování: Simpson Bart ...

Datum zadání strukturování: 19980401

Datum převzetí strukturování: 19980405

Záloha strukturování: 0

Číslo faktury:

Datum fakturace:

Pracovník pro revizi: Simpson Meggie ...

Datum zadání revize: 19980501

Datum převzetí revize: 19980517

Záloha revize: 0

Známka: 1

Číslo faktury:

Datum fakturace:

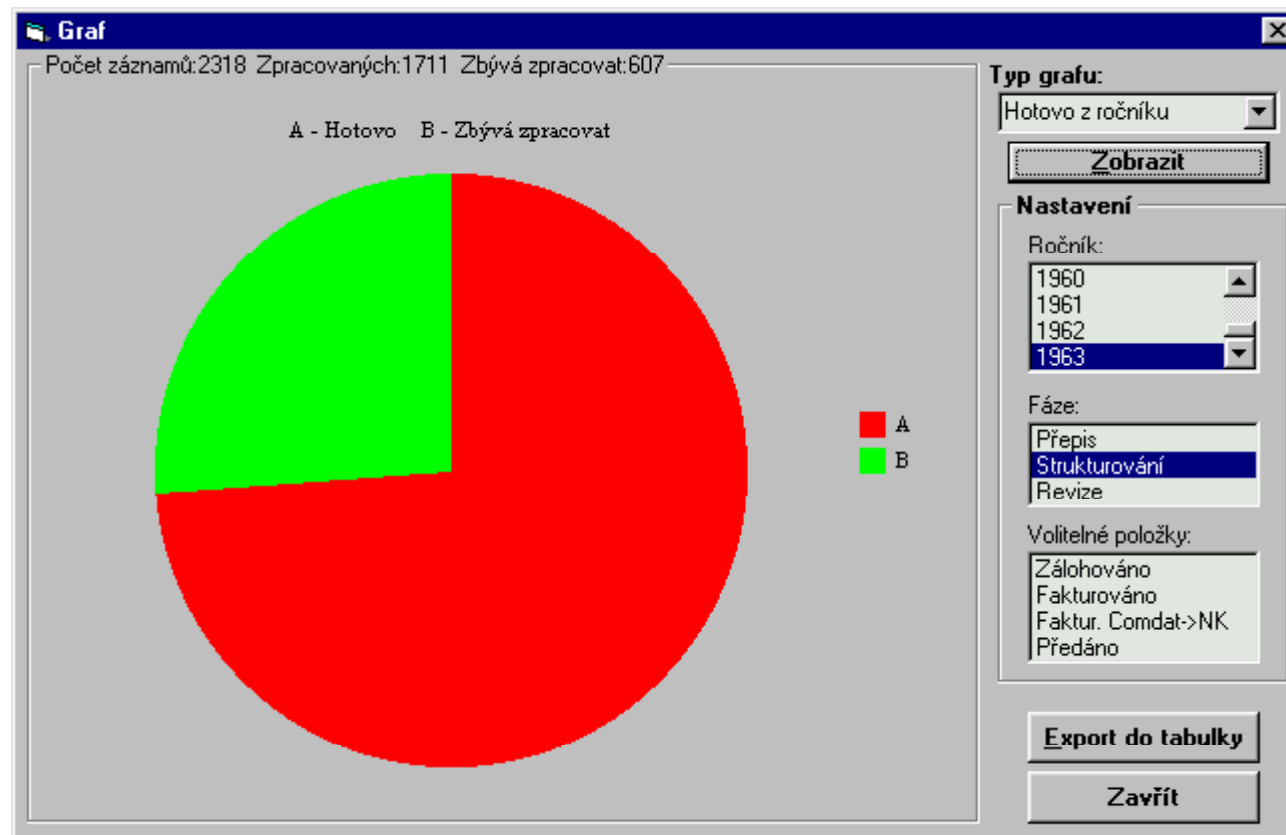
Číslo faktury Comdat -> NK:

Datum fakturace:

Předáno: 0

Storno **OK**

Sledování retrospektivní konverze

Generální katalog UKF

Realizace: (I)1998, (II)1999, (III)2000??? (projekty RISK)

Stav: ohrožen

Charakteristika projektu:

Cílem projektu Retrospektivní konverze generálního katalogu univerzálního knihovního fondu NK ČR (GK UKF) je převod záznamů obsažených v tomto katalogu do strukturované databázové podoby ve formátu UNIMARC a jejich široké zpřístupnění místním i vzdáleným uživatelům NK. GK UKF je nejúplnější „mapou“ univerzálního knihovního (neboli vypůjčitelného, byť převážně prezenčně) fondu NK. Úplná retrospektivní konverze katalogu, který obsahuje více než 3 milióny lístků, vyžaduje částku přesahující 100 miliónů Kč. Tato částka není a v dohledné době nebude k dispozici, proto je třeba postupovat po etapách a eliminovat méně využívané

vrstvy katalogu - ty zůstanou pouze v oskenované podobě - a soustředit se na více využívané části katalogu a přednostní převod tzv. „živého fondu“. S ohledem na eliminaci duplicit je třeba vyloučit i záznamy převáděné v rámci retrospektivní konverze české knižní produkce 20. století. Retrospektivní konverze GK UKF postupuje v důsledku nedostatku finančních prostředků velmi pomalu, což komplikuje provoz automatizovaného výpůjčního systému v NK. Prozatím bylo převedeno ca 100.000 záznamů.

Projekt Retrospektivní konverze generálního katalogu univerzálního knihovního fondu NK ČR je typickým představitelem důležitých velkých projektů, jejichž provozní zajištění je v současné době velmi komplikované. Svým významem daleko přesahuje hranice NK, svou finanční náročností přesahuje možnosti jejího stále omezenějšího rozpočtu. Projekt vstoupil do provozní fáze, takže ho nelze financovat v rámci VaV. Projekt, který musí nutně pokračovat v průběhu mnoha let tak bojuje každoročně „o život“ v rámci RISK, každoročně je nejistá jeho budoucnost, je stále těžší udržet kontinuitu a vyškolený tým dnes již bezmála třiceti studentů.

Národní autority

Realizace: 1998 (projekt RISK)

Stav: ohroženo

Charakteristika projektu:

S růstem databází a kooperace knihoven nabývá na významu příprava a údržba souborů autorit. V rámci projektu „Zpřístupnění záznamů českých národních autorit prostřednictvím internetu a CD-ROM“ se podařilo vytvořit jádro souboru národních jmenných autorit, (modifikovaná podoba technologie RETROKON) jeho rozvoj je však trvale ohrožen absencí stálých pracovních kapacit v NK i velmi limitovaným objemem finančních prostředků ze souvisejících grantů. Bibliografické báze NK se rozrůstají každoročně až o čtvrt miliónu záznamů, což přináší nutnost permanentní údržby i souvisejících souborů autorit, kterou však nelze v rámci dostupných finančních prostředků zajistit.

RETROKON

národní program retrospektivní konverze

RETROKON je program zpřístupnění katalogů (a jejich prostřednictvím i fondů) českých knihoven na internetu. RETROKON je zároveň název originální technologie pro převod katalogů do digitální podoby (retrospektivní konverzi), kterou společně vyvinuly a odzkoušely Národní knihovna České republiky a česká firma Comdat, s.r.o. Technologie je mezinárodně uznávána a našla uplatnění v řadě českých i zahraničních knihoven. Modulární základ technologie (skenování, OCR, strukturování do formátu UNIMARC) umožňuje postupný a diferencovaný převod jednotlivých katalogů, komplexní informační systém zajistí sledování, efektivní řízení a koordinaci postupu retrospektivní konverze katalogů v celonárodním měřítku včetně poskytování aktuálních informací o dokončených, probíhajících i plánovaných projektech v této oblasti.

Cíle národního programu retrospektivní konverze:

- **zmapování katalogů českých knihoven určených k retrospektivní konverzi, podchycení, zveřejnění a průběžné sledování údajů o těchto katalogích**
- **stanovení a zveřejnění priorit retrospektivní konverze v rámci národního programu a koordinované přidělování finančních prostředků z různých zdrojů v souladu s pořadím priorit**
- **získání finančních prostředků pro retrospektivní konverzi katalogů českých knihoven z domácích i zahraničních zdrojů a zajištění jejich racionálního a efektivního využití**

Podmínky účasti v programu

- **Existence fondů zásadního významu pro meziknihovní výpůjční službu a/nebo uchování a zpřístupnění národního kulturního dědictví.**
- **Vysoká úroveň katalogizace v minulosti i přítomnosti zajišťující kvalitní výsledek retrospektivní konverze odpovídající doporučením Záznam pro souborný katalog UNIMARC.**
- **Ochota poskytnout výsledek retrospektivní konverze zdarma do CASLIN - souborný katalog ČR.**

Program je významnou součástí programu univerzální bibliografické kontroly (UBC) a všeobecné dostupnosti publikací (UAP) IFLA a je v souladu s trendy 4. rámcového programu Evropské komise, který podporoval práce na vývoji nástrojů pro výstavbu informačních systémů knihoven vč. retrospektivní konverze.

Základní literatura

(k dispozici ve studovně OK NK ČR)

Monografie:

- **Retrospective conversion in Czech libraries** / Bohdana Stoklasová, Miroslav Bareš. -- Praha : Národní knihovna, 1995. -- 39 s.

Články:

- **Výsledky kooperačních projektů NK ČR, MZK a státních vědeckých knihoven : 1. díl** / Bohdana Stoklasová // Čtenář. – Roč. 50, č. 5 (1988), s. 132-135
- **Retrospektivní konverze katalogů Národní knihovny české republiky** / Bohdana Stoklasová // Národní knihovna. -- Roč. 8, č. 3 (1997), s. 111-116
- **Hazardní hry o národní kulturní dědictví** / Bohdana Stoklasová // Infocus. -- Roč. 1, č. 6-7 (1996), s. 130-131

- **Retrospektivní konverze hlavních katalogů Národní knihovny v Praze** / Bohdana Stoklasová // Informační bulletin Národní knihovny v Praze. -- č. 3 (1995), s. 11-17
- **Retrospektivní konverze hlavních katalogů Národní knihovny v Praze : metoda, priority, finanční, personální a časové aspekty** / Bohdana Stoklasová // INFOS '95. -- Bratislava : Spolok slovenských knihovníkov, 1995. -- s. 67-75
- **Retrospektivní konverze katalogů (nejen) v Národní knihovně České republiky** / Bohdana Stoklasová // Infocus. -- Roč. 1, č. 9 (1995), s. 222-224, 233-234
- **Spolupráce českých knihoven při retrokonverzi katalogů** / Bohdana Stoklasová // U nás. -- Roč. 5, č. 3 (1995), s. 103-107
- **Retrospective conversion in Czech libraries** / Bohdana Stoklasová, Miroslav Bareš // International conference on library automation in Central and Eastern Europe. – Luxembourg : European Commission, 1997. -- s. 195-206

- **Retrospective conversion at the National Library of the Czech Republic / Bohdana Stoklasová // 26. ABDOS-Tagung : Referate und Beiträge. -- Band 22 (1997), s. 134-141**

Další příspěvky v elektronické podobě včetně obrazového materiálu a výsledky projektů lze nalézt na www serveru NK ČR: <http://www.nkp.cz>